

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน เขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยด้านตำแหน่งภายในวัด อายุ ระยะเวลา ที่บวช ระดับการศึกษา (ทางธรรม บาลี และทางโลก) จะมีผลต่อบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาจิตใจอย่างไรบ้าง นอกจากนี้จะมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างไรเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 281 รูป เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิจัย และได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่างๆ กับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน
3. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน
4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในการพัฒนา

ชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1. ตำแหน่งภายในวัด

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่งภายในวัดของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตำแหน่งภายในวัด	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
เจ้าอาวาส	53	18.90
พระลูกวัด	228	81.10
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 281 รูป เป็นเจ้าอาวาสจำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 18.90 และเป็นพระลูกวัด จำนวน 228 รูป คิดเป็นร้อยละ 81.10 ในสัดส่วนจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งพบว่า เป็นพระลูกวัด มากกว่าเจ้าอาวาส เนื่องจากในแต่ละวัดจะมีเจ้าอาวาสเพียงรูปเดียว นอกนั้นเป็นพระลูกวัด จึงทำให้สัดส่วนของพระลูกวัดมากกว่าเจ้าอาวาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.2. อายุของเจ้าอาวาสและพระภิกษุวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่ม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
อายุ 20-30 ปี	75	26.70
อายุ 31-40 ปี	68	24.20
อายุ 41-50 ปี	75	26.70
อายุ 51 ปี ขึ้นไป	63	22.40
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 281 รูป ผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีสองกลุ่ม คือ อายุ 20-30 ปี และ อายุ 41-50 ปี จำนวนกลุ่มละ 75 รูป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.70 กลุ่มรองลงมาเป็นอันดับที่สอง คือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 68 รูป คิดเป็นร้อยละ 24.20 กลุ่มสุดท้าย คือ อายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 63 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.40

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.3. ระยะเวลาที่บวชของเจ้าอาวาสและพระภิกษุวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่บวช

ระยะเวลาที่บวช	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
1-10 พรรษา	114	40.60
11-20 พรรษา	53	18.90
21-30 พรรษา	60	21.40
31 พรรษา ขึ้นไป	54	19.20
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ระยะเวลาที่บวชของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 281 รูป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 1-10 พรรษา จำนวน 114 รูป คิดเป็นร้อยละ 40.60 กลุ่มที่สองมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 21-30 พรรษา จำนวน 60 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.40 กลุ่มที่สามมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 31 พรรษาขึ้นไป จำนวน 54 รูป คิดเป็นร้อยละ 19.20 กลุ่มสุดท้ายมีระยะเวลาที่บวชอยู่ในช่วง 11-20 พรรษา จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 18.90

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.4. ระดับการศึกษาทางธรรมของเจ้าอาวาสและพระภิกษุวัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาทางธรรม

ระดับการศึกษาทางธรรม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
ไม่มีวุฒิทางธรรม	32	11.40
นักธรรมตรี	33	11.70
นักธรรมโท	43	15.30
นักธรรมเอก	173	61.60
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการศึกษาทางธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 281 รูป ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีระดับการศึกษานักธรรมเอก จำนวน 173 รูป คิดเป็นร้อยละ 61.60 กลุ่มที่สองมีระดับการศึกษานักธรรมโท จำนวน 43 รูป คิดเป็นร้อยละ 15.30 กลุ่มที่สามมีระดับการศึกษานักธรรมตรี จำนวน 33 รูป คิดเป็นร้อยละ 11.70 กลุ่มสุดท้าย คือ ไม่มีวุฒิทางธรรม จำนวน 32 รูป คิดเป็นร้อยละ 11.40

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1.5. ระดับการศึกษาทางภาษาบาลีของเจ้าอาวาสและพระภิกษุวัดในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาทางภาษาบาลี

ระดับการศึกษาทางภาษา บาลี	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
ไม่มีวุฒิทางภาษาบาลี	135	48.00
ป.ธ. 1-2	36	12.80
ป.ธ. 3-6	96	34.20
ป.ธ. 7-9	14	5.00
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการศึกษาทางภาษาบาลีของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 281 รูป ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดไม่มีวุฒิทางภาษาบาลี จำนวน 135 รูป คิดเป็นร้อยละ 48.00 กลุ่มที่สองมีระดับการศึกษาทางภาษาบาลี ป.ธ. 3-6 จำนวน 96 รูป คิดเป็นร้อยละ 34.20 กลุ่มที่สามมีระดับการศึกษาทางภาษาบาลี ป.ธ. 1-2 จำนวน 36 รูป คิดเป็นร้อยละ 12.80 กลุ่มสุดท้าย คือ มีระดับการศึกษาทางภาษาบาลี ป.ธ. 7-9 จำนวน 14 รูป คิดเป็นร้อยละ 5.00

1.6. ระดับการศึกษาทางโลกของเจ้าอาวาสและพระลูกวัดในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาทางโลก

ระดับการศึกษาทางโลก	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
ระดับประถมศึกษา	99	35.20
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	22	7.80
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	59	21.00
ระดับอนุปริญญาขึ้นไป	101	35.90
รวม	281	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับการศึกษาทางโลกของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 281 รูป ผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มที่หนึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดมีระดับการศึกษาทางโลกระดับอนุปริญญาขึ้นไป จำนวน 101 รูป คิดเป็นร้อยละ 35.90 กลุ่มที่สองมีระดับการศึกษาทางโลกระดับประถมศึกษา จำนวน 99 รูป คิดเป็นร้อยละ 35.20 กลุ่มที่สามมีระดับการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 59 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.00 กลุ่มสุดท้าย คือ มีระดับการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 22 รูป คิดเป็นร้อยละ 7.80

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านต่างๆ กับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ผลต่อการพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์แสดงในตารางที่ 8- 37

2.1. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 8 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	3.77	18.87	77.36	100	9.08	2	.011*	.180
พระลูกวัด	6.14	39.03	54.83	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 77.36 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 18.87 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 3.77 พระลูกวัดมีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 54.83 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.03 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 6.14

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 9.08 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.2. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 9 ร้อยละ และค่าไค - สแควร์ ของอายุกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
20-30 ปี	5.33	33.33	61.34	100	41.23	6	.000*	.271
31-40 ปี	1.47	64.70	33.83	100				
41-50 ปี	12.00	21.33	66.67	100				
51 ปี ขึ้นไป	4.76	22.22	73.02	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 61.34 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.33 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.33 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 64.70 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 33.83 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.47 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 66.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 21.33 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 12.00 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 73.02 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.22 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.76

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 41.23 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าอายุมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.3. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 10 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
1-10 พรรษา	7.89	43.85	48.26	100	27.92	6	.000*	.223
11-20 พรรษา	1.88	52.83	45.29	100				
21-30 พรรษา	5.00	20.00	75.00	100				
31 พรรษา ขึ้นไป	7.40	16.66	75.94	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1-10 พรรษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 48.26 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.85 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.89 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11-20 พรรษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.83 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 45.29 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.88 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21-30 พรรษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 75.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 20.00 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.00 และกลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษา ขึ้นไป มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 75.94 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 16.66 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.40

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 27.92 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าระยะเวลาที่บวชมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.4. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษทางธรรมกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 11 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษทางธรรมกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

การศึกษทาง ธรรม	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	3.13	12.50	84.37	100	21.15	6	.002*	.194
นักธรรมตรี	12.12	57.58	30.30	100				
นักธรรมโท	2.33	41.86	55.81	100				
นักธรรมเอก	6.94	35.84	57.22	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 84.37 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 12.50 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.13 กลุ่มที่ได้นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.58 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 30.30 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 12.12 กลุ่มที่ได้นักธรรมโท มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 55.81 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.86 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.33 กลุ่มที่ได้นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 57.22 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.84 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.94

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษทางธรรมกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 21.15 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า การศึกษทางธรรมมีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.5. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 12 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	4.44	47.40	48.16	100	18.28	6	.006*	.180
ป.ธ. 1-2	13.89	33.33	52.78	100				
ป.ธ. 3-6	7.29	28.12	64.59	100				
ป.ธ. 7-9	14.28	7.14	78.58	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 48.16 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 47.40 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.44 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 52.78 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.33 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.89 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 64.59 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 28.12 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.29 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 78.58 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 14.28 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.14

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 18.28 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า การศึกษาทางบาลีของพระสงฆ์ มีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.6. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 13 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

การศึกษาทางโลก	ระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ประถมศึกษา	5.05	39.39	55.56	100	9.29	6	.157	.129
มัธยมต้น	13.64	22.72	63.64	100				
มัธยมปลาย/ปวช.	1.70	38.98	59.32	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	11.88	36.63	51.49	100				

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 55.56 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.39 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.05 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมต้น มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 63.64 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.72 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 13.64 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมปลาย/ปวช. มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 59.32 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 38.98 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.70 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 51.49 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.63 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 11.88

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 9.29 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าการศึกษาทางโลกของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

2.7. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

ตารางที่ 14 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

ตำแหน่งภายใน วัด	ระดับบทบาทด้าน การสาธารณสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	3.77	3.78	92.45	100	10.52	2	.005*	.194
พระลูกวัด	2.19	23.25	74.56	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 92.45 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.78 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 3.77 พระลูกวัดมีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 74.56 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.25 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 2.19

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 10.52 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

2.8. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 15 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของอายุกับระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การสาธารณสุขสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
20-30 ปี	2.67	21.33	76.00	100	9.87	6	.130	.133
31-40 ปี	2.94	29.41	67.65	100				
41-50 ปี	4.00	20.00	76.00	100				
51 ปี ขึ้นไป	3.17	7.94	88.89	100				

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 76.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 21.33 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.67 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 67.65 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 29.41 ลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.94 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 76.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 20.00 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.00 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในระดับมาก ร้อยละ 88.89 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.94 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.17

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 9.87 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าอายุไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

2.9. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

ตารางที่ 16 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การสาธารณสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1-10 พรรษา	7.02	22.80	70.18	100	9.06	6	.170	.127
11-20 พรรษา	3.77	30.19	66.04	100				
21-30 พรรษา	3.33	15.00	81.67	100				
31 พรรษา ขึ้นไป	5.56	11.11	83.33	100				

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1-10 พรรษา มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมากที่สุดร้อยละ 70.18 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.80 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 7.02 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11-20 พรรษา มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมากที่สุดร้อยละ 66.04 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางร้อยละ 30.19 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.77 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21-30 พรรษา มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมากที่สุดร้อยละ 81.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 15.00 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 3.33 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษา ขึ้นไป มีบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 83.33 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.11 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.56

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 9.06 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าระยะเวลาที่บวชไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

2.10. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 17 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางการศึกษา	9.38	3.13	87.49	100	15.14	6	.019*	.164
นักธรรมตรี	6.06	6.06	87.88	100				
นักธรรมโท	4.65	32.55	62.80	100				
นักธรรมเอก	5.78	23.12	71.10	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา มีบทบาทด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 87.49 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.38 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.13 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 87.88 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง และระดับน้อย ร้อยละ 6.06 เท่ากัน กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมโท มีบทบาทด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 62.80 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.55 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.65 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 71.10 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.12 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.78

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 15.14 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีผลต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.11. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 18 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน			รวม (%)	χ^2	Df	Sig.	Cramer's V
	การสาธารณสุขสงเคราะห์							
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	6.67	25.18	68.15	100	3.02	6	.805	.073
ป.ธ. 1-2	5.56	22.22	72.22	100				
ป.ธ. 3-6	6.25	16.67	77.08	100				
ป.ธ. 7-9	7.14	14.28	78.58	100				

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 68.15 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.18 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.67 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 72.22 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.22 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.56 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 77.08 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 16.67 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.25 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 78.58 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 14.28 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.14

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 3.02 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าการศึกษาทางบาลีของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

2.12. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

ตารางที่ 19 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

การศึกษาทางโลก	ระดับบทบาทด้าน การสาธารณสุขสงเคราะห์			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ประถมศึกษา	9.09	13.13	77.78	100	8.47	6	.206	.123
มัธยมต้น	4.54	36.36	59.10	100				
มัธยมปลาย/ปวช.	5.08	20.33	74.59	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	6.93	24.75	68.32	100				

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 77.78 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 13.13 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมต้น มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 59.10 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.36 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.54 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมปลาย/ปวช. มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 74.59 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.03 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.08 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในระดับมาก ร้อยละ 68.32 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 24.75 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย 6.93

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 8.47 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าการศึกษาทางโลกของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการสาธารณสงเคราะห์

2.13. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 20 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้าน การเผยแผ่ศาสนาธรรม			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	1.87	39.62	58.51	100	1.13	2	.567	.064
พระลูกวัด	2.63	46.93	50.44	100				

จากตารางที่ 20 พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมาก ร้อยละ 58.51 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.62 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 1.87 พระลูกวัดมีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมาก ร้อยละ 50.44 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.93 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 2.63

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 1.13 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าตำแหน่งภายในวัดไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.14. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 21 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของอายุกับระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การเผยแพร่ศาสนาธรรม			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
20-30 ปี	2.67	34.67	62.66	100	11.71	6	.069	.144
31-40 ปี	4.41	60.29	35.30	100				
41-50 ปี	2.67	42.67	54.66	100				
51 ปี ขึ้นไป	1.59	46.03	52.38	100				

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับมาก ร้อยละ 62.66 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 34.67 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.67 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.29 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 35.30 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.41 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับมาก ร้อยละ 54.66 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.67 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.67 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับมาก ร้อยละ 52.38 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.03 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.59

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 11.71 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าอายุไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

2.15. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 22 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การเผยแผ่ศาสนาธรรม			รวม (%)	χ^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1-10 พรรษา	4.39	45.61	50.00	100	18.35	6	.005*	.181
11-20 พรรษา	1.88	66.04	32.08	100				
21-30 พรรษา	1.67	28.33	70.00	100				
31 พรรษา ขึ้นไป	1.85	44.44	53.71	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1-10 พรรษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมากที่สุดร้อยละ 50.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางร้อยละ 45.61 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 4.39 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11-20 พรรษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางร้อยละ 66.04 รองลงมา มีบทบาทในระดับมากที่สุดร้อยละ 32.08 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 1.88 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21-30 พรรษา มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมากที่สุดร้อยละ 70.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางร้อยละ 28.33 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 1.67 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษา ขึ้นไป มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 53.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.44 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.85

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมพบว่า ได้ค่าไค-สแควร์เท่ากับ 18.35 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าระยะเวลาที่บวชมีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.16. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการศึกษาด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 23 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาด้านการศึกษาด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

การศึกษาด้าน ธรรม	ระดับบทบาทด้าน การเผยแผ่ศาสนาธรรม			รวม (%)	X^2	Df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	6.25	9.38	84.37	100	29.12	6	.000*	.228
นักธรรมตรี	6.06	63.63	30.31	100				
นักธรรมโท	6.98	32.56	60.46	100				
นักธรรมเอก	2.89	52.60	44.51	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมากร้อยละ 84.37 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางร้อยละ 9.38 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 6.25 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางร้อยละ 63.63 รองลงมา มีบทบาทในระดับมากร้อยละ 30.31 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 6.06 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมโท มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับมากร้อยละ 60.46 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางร้อยละ 32.56 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 6.98 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมในระดับปานกลางร้อยละ 52.60 รองลงมา มีบทบาทในระดับมากร้อยละ 44.51 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อยร้อยละ 2.89

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านการศึกษาด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 29.12 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า การศึกษาด้านการศึกษาด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรมของพระสงฆ์ มีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.17. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 24 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางบาลีกับระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน การศึกษาสงเคราะห์			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	3.70	53.33	42.97	100	12.27	6	.056	.148
ป.ธ. 1-2	8.33	36.11	55.56	100				
ป.ธ. 3-6	4.17	43.75	52.08	100				
ป.ธ. 7-9	7.14	7.14	85.72	100				

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ในระดับปานกลาง ร้อยละ 53.33 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 42.97 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.70 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 55.56 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.11 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.33 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 52.08 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 43.75 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.17 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 85.72 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.14 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.14

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางบาลีกับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 12.27 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า การศึกษาทางบาลีของพระสงฆ์ ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

2.18. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านโลกกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

ตารางที่ 25 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาด้านโลกกับระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

การศึกษาด้านโลก	ระดับบทบาทด้าน			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	การเผยแพร่ศาสนาธรรม							
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ประถมศึกษา	8.08	41.41	50.51	100	4.39	6	.623	.088
มัธยมต้น	4.45	45.45	50.10	100				
มัธยมปลาย/ปวช.	3.38	40.68	55.94	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	5.94	51.48	42.58	100				

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรมในระดับมาก ร้อยละ 50.51 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 41.41 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 8.08 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมต้น มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 50.10 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 45.45 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.45 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมปลาย/ปวช. มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 55.94 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.68 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.38 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.48 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 42.58 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย 5.94

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านโลกกับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 4.39 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า การศึกษาด้านโลกของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม

2.19. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 26 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	3.77	5.66	90.57	100	1.74	2	.417	.079
พระลูกวัด	1.32	7.89	90.79	100				

จากตารางที่ 26 พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 90.57 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.66 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 3.77 พระลูกวัดมีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 90.79 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.89 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 1.32

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 1.74 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าตำแหน่งภายในวัดไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.20. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 27 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของอายุกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
	20-30 ปี	2.67	2.67					
31-40 ปี	1.47	8.82	89.71	100				
41-50 ปี	4.00	8.00	88.00	100				
51 ปี ขึ้นไป	3.17	11.11	85.72	100				

จากตารางที่ 27 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 94.66 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางและน้อย ร้อยละ 2.67 เท่ากัน กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 89.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 8.82 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.47 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 88.00 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 8.00 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.00 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 85.72 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.11 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.17

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 4.80 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าอายุไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.21. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 28 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1-10 พรรษา	2.63	5.26	92.11	100	2.91	6	.820	.072
11-20 พรรษา	3.77	9.43	86.80	100				
21-30 พรรษา	1.67	6.67	91.66	100				
31 พรรษา ขึ้นไป	3.70	11.11	85.19	100				

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1-10 พรรษา มีบทบาทด้าน การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 92.11 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.26 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.63 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11-20 พรรษา มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 86.80 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.43 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.77 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21-30 พรรษา มีบทบาทด้านการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 91.66 รองลงมามีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 6.67 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.67 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษา ขึ้นไป มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 85.19 รองลงมามีบทบาท ในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.11 และลำดับสุดท้ายมีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.70

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 2.91 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าระยะเวลาที่บวช ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม

2.22. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาศิลปะทางวัฒนธรรมกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 29 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาศิลปะทางวัฒนธรรมกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาศิลปะทางวัฒนธรรม	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางวัฒนธรรม	6.25	9.38	84.37	100	2.24	6	.896	.063
นักธรรมตรี	3.03	9.09	87.88	100				
นักธรรมโท	4.65	4.65	90.70	100				
นักธรรมเอก	3.47	10.98	85.55	100				

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางวัฒนธรรม มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 84.37 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.38 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.25 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 87.88 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.09 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.03 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมโท มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 90.70 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางและน้อย ร้อยละ 4.65 เท่ากัน กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 85.55 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 10.98 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.47

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาศิลปะทางวัฒนธรรมกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 2.24 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่าการศึกษาทางธรรมของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.23. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับบัณฑิตกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 30 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาระดับบัณฑิตกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาทางบาลี	ระดับบทบาทด้าน การส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
	ไม่มีวุฒิต่างบาลี	5.19	5.19					
ป.ธ. 1-2	2.78	11.11	86.11	100				
ป.ธ. 3-6	3.12	16.67	80.21	100				
ป.ธ. 7-9	14.28	7.14	78.58	100				

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิต่างบาลี มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในระดับมาก ร้อยละ 89.62 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลางและน้อย ร้อยละ 5.19 เท่ากัน กลุ่มที่ได้ป.ธ. 1-2 มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 86.11 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.11 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.78 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 3-6 มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 80.21 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 16.67 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.12 กลุ่มที่ได้ป.ธ. 7-9 มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 78.58 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 14.28 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.14

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับโลกกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 11.89 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่าการศึกษาทางบาลีของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.24. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับโลกกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 31 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

การศึกษาทางโลก	ระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ประถมศึกษา	6.06	13.13	80.81	100	4.70	6	.583	.091
มัธยมต้น	9.09	4.55	86.36	100				
มัธยมปลาย/ปวช.	1.69	11.86	86.45	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	4.95	7.92	87.13	100				

จากตารางที่ 31 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 80.81 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 13.13 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.06 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมต้น มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 86.36 รองลงมา มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 4.55 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมปลาย/ปวช. มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในระดับมาก ร้อยละ 86.45 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.86 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.69 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ในระดับมาก ร้อยละ 87.13 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.92 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.95

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาด้านโลกกับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 4.70 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า การศึกษาด้านโลกของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

2.25. ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 32 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของตำแหน่งภายในวัดกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตำแหน่งภายในวัด	ระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
เจ้าอาวาส	3.77	9.43	86.80	100	19.25	2	.000*	.262
พระลูกวัด	1.31	40.79	57.90	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 32 พบว่า พระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาส มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 86.80 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.43 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 3.77 พระลูกวัดมีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 57.90 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 40.79 และมีบทบาทในระดับน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ร้อยละ 1.31

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งภายในวัดกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 19.25 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า ตำแหน่งภายในวัดมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.26. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 33 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของอายุกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

อายุ	ระดับบทบาทด้าน การพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
20-30 ปี	1.33	32.00	66.67	100	15.63	6	.016*	.167
31-40 ปี	7.89	51.47	40.64	100				
41-50 ปี	2.67	28.00	69.33	100				
51 ปี ขึ้นไป	3.17	23.80	73.03	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 20-30 ปี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 66.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.00 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.33 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.47 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 40.64 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.89 กลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 41-50 ปี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 69.33 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 28.00 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.67 กลุ่มที่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 73.03 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.80 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.17

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจพบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 15.63 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่าอายุมีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.27. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 34 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของระยะเวลาที่บวชกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ระยะเวลาที่บวช	ระดับบทบาทด้าน การพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
1-10 พรรษา	1.75	42.10	56.15	100	8.82	6	.184	.125
11-20 พรรษา	5.66	32.07	62.27	100				
21-30 พรรษา	1.67	25.00	73.33	100				
31 พรรษา ขึ้นไป	3.70	27.78	68.52	100				

จากตารางที่ 34 พบว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 1-10 พรรษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 56.15 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.10 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.75 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 11-20 พรรษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 62.27 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.07 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 5.66 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช ระหว่าง 21-30 พรรษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 73.33 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.00 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 1.67 กลุ่มที่มีระยะเวลาบวช 31 พรรษา ขึ้นไป มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 68.52 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 27.78 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.70

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่บวชกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 8.82 ซึ่ง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า ระยะเวลาที่บวช ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.28. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางธรรมกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 35 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางธรรมกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

การศึกษาทาง ธรรม	ระดับบทบาทด้าน การพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	χ^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปาน กลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางธรรม	6.25	9.38	84.37	100	16.25	6	.012*	.170
นักธรรมตรี	6.06	54.54	39.40	100				
นักธรรมโท	2.32	32.55	65.13	100				
นักธรรมเอก	4.05	34.10	61.85	100				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 35 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางธรรม มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 84.37 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.38 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.25 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมตรี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 54.54 รองลงมา มีบทบาทในระดับมาก ร้อยละ 39.40 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.06 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมโท มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 65.13 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.55 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.32 กลุ่มที่ได้แก่นักธรรมเอก มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 61.85 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 34.10 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.05

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางธรรมกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 16.25 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นหมายความว่า การศึกษาทางธรรมของพระสงฆ์ มีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.29. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 36 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

การศึกษาระดับบัณฑิต	ระดับบทบาทด้าน			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	การสาธารณสุขเคราะห์							
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ไม่มีวุฒิทางบาลี	2.96	42.96	54.08	100	9.55	6	.145	.130
ป.ช. 1-2	2.78	30.56	66.66	100				
ป.ช. 3-6	7.29	26.04	66.67	100				
ป.ช. 7-9	7.14	28.57	64.29	100				

จากตารางที่ 36 พบว่า กลุ่มที่ไม่มีวุฒิทางบาลี มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 54.08 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 42.96 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.96 กลุ่มที่ได้ป.ช. 1-2 มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 66.66 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 30.56 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 2.78 กลุ่มที่ได้ป.ช. 3-6 มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 66.67 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 26.04 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.29 กลุ่มที่ได้ป.ช. 7-9 มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 64.29 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 28.57 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 7.14

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 9.55 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

2.30. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

ตารางที่ 37 ร้อยละ และค่าไค – สแควร์ ของการศึกษาทางโลกกับระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

การศึกษาทางโลก	ระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ			รวม (%)	X^2	df	Sig.	Cramer's V
	น้อย	ปานกลาง	มาก					
ประถมศึกษา	6.06	36.36	57.58	100	1.43	6	.964	.051
มัธยมต้น	9.09	31.82	59.09	100				
มัธยมปลาย/ปวช.	3.39	33.90	62.71	100				
อนุปริญญาขึ้นไป	4.95	35.65	59.40	100				

จากตารางที่ 37 พบว่า กลุ่มที่เรียนจบระดับประถมศึกษา มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 57.58 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.36 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 6.06 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมต้น มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 59.09 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 31.82 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 9.09 กลุ่มที่เรียนจบระดับมัธยมปลาย/ปวช. มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 62.71 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 33.90 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 3.39 กลุ่มที่เรียนจบระดับอนุปริญญาขึ้นไป มีบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจในระดับมาก ร้อยละ 59.40 รองลงมา มีบทบาทในระดับปานกลาง ร้อยละ 35.65 และลำดับสุดท้าย มีบทบาทในระดับน้อย ร้อยละ 4.95

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาทางโลกกับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ พบว่า ได้ค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 1.43 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นหมายความว่า การศึกษาทางโลกของพระสงฆ์ไม่มีผลต่อระดับบทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ 2 ผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ทั้ง 5 ด้าน

บทบาทรายด้าน	จำนวน พระสงฆ์ (รูป)	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ บทบาท
1. ด้านการศึกษาสงเคราะห์	281	2.48	0.63	น้อย
2. ด้านการสาธารณสุข สงเคราะห์	281	2.65	0.60	ปานกลาง
3. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	281	2.42	0.60	น้อย
4. ด้านการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม	281	2.79	0.51	ปานกลาง
5. ด้านการพัฒนาจิตใจ	281	2.54	0.59	น้อย
รวม		2.58	0.45	น้อย

จากตารางที่ 38 พบว่า พระสงฆ์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 281 รูป บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ($\bar{x} = 2.79$) และด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ($\bar{x} = 2.65$) แยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาจิตใจ ($\bar{x} = 2.54$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{x} = 2.48$) และด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ($\bar{x} = 2.42$)

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน เขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด

จากวัตถุประสงค์ในการวิจัยข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้สรุปรวบรวมความคิดเห็น และ
ข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด รายละเอียดแสดงใน
ตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในบทบาทด้านการพัฒนาชุมชน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
1. บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์	
1.1 พระสงฆ์มีบทบาทในด้านการศึกษาสงเคราะห์ลดน้อยลงเนื่องจากมี ข้อจำกัดในเรื่องปัจจัยสนับสนุน ขาดแรงจูงใจและมีปัญหาในด้านการ บริหารจัดการภายในสำหรับบางวัด	112
1.2 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ควรให้ความร่วมมือและสนับสนุน พระสงฆ์ในการจัดกิจกรรม โครงการเพื่อให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ภายในวัดหรือสถานศึกษา	98
2. บทบาทด้านสาธารณสุขสงเคราะห์	
2.1 วัดเป็นศูนย์กลางในชุมชน โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตใจของ ชาวบ้าน ควรสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในชุมชน เช่น การอำนวยความสะดวก สะดวกแก่ประชาชนในการใช้วัดประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อำนวย ความสะดวกในการยืมวัสดุ สิ่งของไปใช้ในกิจกรรมของครัวเรือนหรือ สาธารณสุขประโยชน์อื่นๆ	97
2.2 หน่วยงานในระดับท้องถิ่นมีบทบาทกับชุมชนมากขึ้น บทบาทด้าน สาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์เริ่มลดลง หน่วยงาน สถานศึกษาใน ท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและเปิดโอกาสให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมและ ช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชนในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม	91

ตารางที่ 39 ต่อ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่ (รูป)
3. บทบาทด้านการเผยแพร่ศาสนาธรรม	
3.1 พระสงฆ์ ควรศึกษาหลักธรรมให้เข้าใจและพัฒนาวิธีการเผยแพร่ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน	118
3.2 หน่วยงาน สถานศึกษา ควรมีกิจกรรมที่สำคัญทางพุทธศาสนาและเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้มีบทบาทในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนให้กับพนักงาน เจ้าหน้าที่ เด็กและเยาวชน	102
3.3 ภาครัฐควรมีการสนับสนุนพระสงฆ์ในการเผยแพร่พุทธศาสนาอย่างจริงจัง โดยกำหนดกรอบแนวทางในการเผยแพร่พุทธศาสนาให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่เพื่อปลูกฝังหลักธรรมให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	95
4. บทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	
4.1 พระสงฆ์ควรเป็นผู้นำในชุมชนและร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ให้อยู่กับชุมชนและท้องถิ่นตลอดไป	97
4.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมถวายความรู้แก่พระสงฆ์เพิ่มเติมในการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้การปฏิบัติเกิดความถูกต้องและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น	87
5. บทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ	
5.1 พระสงฆ์บางส่วนไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาจิตใจอย่างลึกซึ้ง ควรมีการส่งเสริมให้มีความรู้เพิ่มขึ้นโดยการจัดอบรม	113
5.2 ควรสนับสนุนให้มีการตั้งสำนักปฏิบัติธรรมอย่างทั่วถึงในทุกวัดเพื่อประชาชนได้เข้าวัดปฏิบัติธรรมได้อย่างสะดวกและหน่วยราชการควรนำข้าราชการเข้าปฏิบัติธรรมเป็นแบบอย่างให้แก่คนในชุมชนและท้องถิ่น	112
5.3 หน่วยงาน สถานศึกษา ควรร่วมมือกับพระสงฆ์ในการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเข้าวัดฟังธรรม หรือปฏิบัติธรรมในวันพระ วันสำคัญหรือเทศกาลสำคัญตามความเหมาะสม เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในสังคมตลอดไป	103

จากตารางที่ 39 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด โดยสรุป ดังนี้

1. บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและสนับสนุนพระสงฆ์ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ให้กับเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยการจัดสรรงบประมาณให้ได้รับอย่างเท่าเทียมกับการจัดการศึกษาภาคบังคับของรัฐบาล รวมทั้งการสนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และควรสร้างแรงจูงใจให้กับพระสงฆ์ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์

2. บทบาทด้านสาธารณะสงเคราะห์

วัดเป็นศูนย์กลางในชุมชน โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้นำทางจิตใจของชาวบ้าน การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างวัดกับชุมชน จะทำให้เกิดความศรัทธาและมีความผูกพันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น พระสงฆ์ควรอำนวยความสะดวกการจัดพิธีกรรมทางศาสนาภายในวัด และสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชุมชนในทุกด้าน ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทด้านสาธารณะสงเคราะห์กับชุมชน บทบาทของสงฆ์ที่เคยมีมาในอดีตเริ่มลดลง การจัดกิจกรรมในชุมชนควรให้ความสำคัญกับพิธีกรรมทางศาสนาและเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามความเหมาะสม

3. บทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

ภาครัฐควรสนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจัง โดยกำหนดกรอบแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความชัดเจนและครอบคลุมในทุกพื้นที่ เพื่อปลูกฝังหลักธรรมให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และพระสงฆ์ควรมีการเรียนรู้ ศึกษาหลักธรรมให้มีความเข้าใจตลอดจนพัฒนารูปแบบวิธีการเผยแผ่ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน โดยหน่วยงานสถานศึกษา ควรมีกิจกรรมสำคัญทางพุทธศาสนาและเปิดโอกาสในพระสงฆ์ได้มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเผยแผ่หลักธรรมพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นคนดีในสังคมต่อไป

4. บทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

พระสงฆ์ควรเป็นผู้นำชุมชนในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมเพื่ออนุรักษ์เผยแพร์ให้อยู่ในชุมชนตลอดไป สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมศิลปากร หรือ

สำนักงานวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญในบทบาทด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของ พระสงฆ์ในการจัดอบรมสัมมนาเพื่อถวายความรู้ให้กับพระสงฆ์ให้มีความรู้ เกิดความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง

5. บทบาทด้านการพัฒนาจิตใจ

องค์กรสงฆ์หรือสถาบันทางพุทธศาสนาควรมีการฝึกปฏิบัติหรือฝึกอบรมให้ความรู้ ในการพัฒนาจิตใจแก่พระสงฆ์ให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและหน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสำนักปฏิบัติธรรมอย่างทั่วถึงในทุกวัด และร่วมมือกับพระสงฆ์ ในการส่งเสริมให้ข้าราชการหรือนักเรียน นักศึกษา เข้าวัดปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ศึกษา หลักธรรม และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY